

PATVIRTINTA

Lietuvos statistikos departamento
generalinio direktoriaus

2020 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. DĮ-179

INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ NAUDOJIMO NAMŲ ŪKIUOSE STATISTINIO TYRIMO METODIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Informacinių technologijų naudojimo namų ūkiuose statistinio tyrimo metodikoje (toliau – metodika) apžvelgiami metinio informacinių technologijų naudojimo namų ūkiuose statistinio tyrimo (toliau – tyrimas) tikslai, nurodomi reglamentuojantys teisės aktai, apibrėžiamos pagrindinės sąvokos, nurodomi naudojami klasifikatoriai, aprašomi duomenų šaltiniai, taikomi metodai, taip pat statistinės informacijos pateikimas vartotojams ir kita informacija.

2. Statistiniai duomenys apie informacinių technologijų (toliau – IT) naudojimą namų ūkiuose Lietuvoje reguliariai renkami nuo 2002 m. Savarankiškas tyrimas apklausiant namų ūkius ir juose gyvenančius asmenis atliekamas nuo 2003 m.

II SKYRIUS TYRIMO TIKSLAS

3. Tyrimo tikslas yra įvertinti gyventojų naudojimąsi informacinėmis ir ryšių technologijomis, interneto prieigą namuose; interneto naudojimo dažnumą ir tikslus; naudojimąsi mobiliaisiais įrenginiais, e. valdžios paslaugomis, e. prekyba; skaitmeninius įgūdžius, IT saugumą ir pasitikėjimą, IT naudojimo poveikį ir problemas.

4. Pagrindiniai statistinės informacijos vartotojai yra šalies valstybės institucijos ir įstaigos, tarptautinės organizacijos, žiniasklaida, politikai, verslo ir mokslo atstovai, studentai.

5. Rengiami ir skelbiami metiniai statistiniai rodikliai. Tiriamasis laikotarpis, priklausomai nuo temos, yra pirmasis metų ketvirtis arba paskutiniai 12 mėnesių.

III SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS IR PAAIŠKINIMAI

6. Metodikoje vartojamos sąvokos:

6.1. **Daiktų internetas** – tarpusavyje susieti išmanieji įrenginiai ar sistemos, kurios renka ir keičiasi duomenis ir gali būti stebimos ar valdomos nuotoliniu būdu internetu.

6.2. **Debesų kompiuterija** – internetu teikiamos paslaugos, kurios leidžia visur patogiai ir pagal poreikį per tinklo prieigą naudotis bendrais kompiuteriniais ištekliais (programine įranga, tinklo ir duomenų saugojimo pajėgumais), šiuos išteklius paslaugų tiekėjui valdant su minimaliu įsikišimu.

6.3. **E. prekyba** – produktų (prekių ar paslaugų) pirkimo ir (ar) pardavimo sandoriai, sudaromi elektroniniais tinklais. Tinklais atliekami prekių ar paslaugų užsakymai, tačiau mokėjimas už produktus ir jų pristatymas gali būti autonomiškas (ne per tinklą). Užsakymai, priimami ar siunčiami telefonu, faksu ar rankiniu būdu rašytu elektroniniu paštu, nėra elektroninė prekyba.

6.4. **E. valdžia** – valstybės informacinė infrastruktūra, laiduojanti viešosios informacijos prieigą ir apykaitą ir teikianti viešąsias ir (arba) administracines paslaugas IT pagrindu.

6.5. **Informacinės technologijos** (informacinės ir ryšių technologijos, IT) – skaitmeninės informacijos (duomenų) valdymo ir apdorojimo technologijos, apimančios kompiuterių techniką, programinę, elektroninių tinklų, duomenų perdavimo įrangą ir komunikacijas.

6.6. **Internetas** – pasaulinė kompiuterių tinklų sistema, jungianti visuotinius ir vietinius tinklus, suteikianti galimybę ieškoti ir keistis informacija.

6.7. **Namų ūkis** – atskirai gyvenantis vienas asmuo arba grupė viename būste gyvenančių asmenų, kurie dalijasi išlaidas ir bendrai apsirūpina gyventi būtinomis priemonėmis.

6.8. **Plačiajuostis ryšys** – skaitmeninių ryšių technologijų paslauga, gebanti dideliu greičiu perduoti didelį duomenų kiekį ir galinti teikti įvairias skaitmenines paslaugas vienu metu. Plačiajuosčiam ryšiui priskiriama skaitmeninė abonentinė linija *DSL*, šviesolaidinio (optinio) ryšio linija, kita fiksuota prieiga (pvz., kabelinė, skirtinė linija), mobilusis plačiajuostis (ne senesnės kaip 3G (3 kartos) ryšys).

6.9. **Skaitmeniniai įgūdžiai** – vartotojų įgūdžiai informacijos tvarkymo, ryšių, problemų sprendimo, programinių priemonių naudojimo srityse.

IV SKYRIUS TEISINIS PAGRINDAS

7. Tyrimą reglamentuojantys teisės aktai:

7.1. 2019 m. spalio 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1700, kuriuo nustatoma bendra Europos statistikos, susijusios su asmenimis ir namų ūkiais ir pagrįstos iš imčių surinktais individualaus lygmens duomenimis, sistema, iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 808/2004, (EB) Nr. 452/2008 ir (EB) Nr. 1338/2008 ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1177/2003 ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 577/98 (OL 2019 L 261 I, p. 1);

7.2. 2019 m. lapkričio 7 d. Komisijos reglamentas (ES) 2019/1910 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 808/2004 dėl informacinės visuomenės Bendrijos statistikos įgyvendinimo 2020 ataskaitiniais metais (OL 2019 L 296, p. 1).

8. Teisės aktai, susiję su statistiniu tyrimu:

8.1. 2019 m. gruodžio 16 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2019/2181, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/1700 nustatomos keliems duomenų rinkiniams bendrų elementų techninės charakteristikos (OL 2019 L 330, p. 16);

8.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. kovo 12 d. nutarimas Nr. 244 „Dėl informacinės visuomenės plėtros 2014–2020 metų programos „Lietuvos Respublikos skaitmeninė darbotvarkė“ patvirtinimo“.

V SKYRIUS TAIKOMI KLASIFIKATORIAI

9. Tyrime naudojami klasifikatoriai:

9.1. Lietuvos profesijų klasifikatorius (LPK), patvirtintas Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2013 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 4-171 „Dėl Lietuvos profesijų klasifikatoriaus LPK 2012 patvirtinimo“, su paskutiniais pakeitimais padarytais Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2013 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 4-578 „Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2013 m. kovo 6 d. įsakymo Nr. 4-171 „Dėl Lietuvos profesijų klasifikatoriaus LPK 2012 patvirtinimo“ papildymo“;

9.2. Lietuvos standartizuotas švietimo klasifikatorius švietimo programoms pagal lygius klasifikuoti (LSŠPK), kuris yra nacionalinė Tarptautinio standartizuoto švietimo klasifikatoriaus ISCED 2011 versija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2013 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. V-1232 „Dėl Lietuvos standartizuoto švietimo klasifikatoriaus švietimo programoms pagal lygius klasifikuoti tvirtinimo“;

9.3. Teritorinių statistinių vienetų klasifikatorius (NUTS);

9.4. Lietuvos Respublikos administracinių vienetų ir gyvenamųjų vietovių klasifikatorius.

10. Klasifikatoriai skelbiami Oficialiosios statistikos portale osp.stat.gov.lt → Klasifikatoriai.

VI SKYRIUS

TIRIAMOJI VISUMA (POPULIACIJA), ELEMENTŲ APRĖPTIS, VERTINAMI PARAMETRAI

11. Tiriamoji visuma (populiacija) – visi Lietuvos privatūs namų ūkiai, kuriuose bent vienas narys yra 16–74 metų amžiaus, ir nuolatiniai 16–74 metų amžiaus Lietuvos gyventojai. Asmenys, gyvenantys instituciniuose namų ūkiuose (globos namuose, šeimynose, įkalinimo įstaigose, vienuolynuose), nėra tiriami.

12. Tyrimo statistinio stebėjimo vienetas yra 16–74 metų amžiaus privataus namų ūkio narys.

13. Vertinami namų ūkių parametrai:

13.1. interneto prieiga namuose; prisijungimo prie interneto būdas;

13.2. interneto prieigos neturėjimo priežastys.

14. Vertinami asmenų parametrai:

14.1. interneto naudojimo dažnumas, tikslai;

14.2. naudojimasis mobiliaisiais įrenginiais interneto prieigai;

14.3. naudojimasis e. valdžios paslaugomis;

14.4. naudojimasis e. prekyba, nesinaudojimo priežastys;

14.5. naudojimasis debesų kompiuterija;

14.6. IT saugumas ir pasitikėjimas;

14.7. skaitmeniniai įgūdžiai;

14.8. daiktų internetas.

15. Tiriamos respondentų demografinės ir socialinės charakteristikos, leidžiančios analizuoti tyrimo rezultatus pagal respondentų lytį, amžių, išsilavinimą, užimtumą, namų ūkio pajamų lygį.

16. Ne visų temų statistiniai duomenys yra renkami ir vertinami kasmet. Konkrečių metų statistinių rodiklių rinkiniai nustatomi atsižvelgiant į teisės aktų nuostatas ir nacionalinių statistinės informacijos naudotojų poreikius.

VII SKYRIUS

TAIKOMI METODAI

17. Tyrimas atliekamas imčių metodu. Tyrimo imtis – 7 000 asmenų.

18. Imties plano sudarymas:

18.1. Tikimybinei imčiai išrinkti naudojamas populiacijos ėmimo sąrašas, kuris sudaromas Lietuvos Respublikos gyventojų registro (toliau – Gyventojų registras) pagrindu.

18.2. Tyrime naudojama sluoksniinė imtis su paprastąja atsitiktine imtimi sluoksniuose. Visa Lietuvos Respublikos teritorija suskaidoma į 25 sluoksnius: atskirus sluoksnius sudaro 5 didžiausių miestų gyventojai, kiekvienos apskrities kitų miestų gyventojai ir kiekvienos apskrities kaimo gyventojai. Imties dydis kiekviename iš šių sluoksnių yra proporcingas 16–74 metų amžiaus gyventojų skaičiui juose.

18.3. Iš Gyventojų registro apie išrinktuosius asmenis gaunami šie duomenys: vardas, pavardė, asmeniui sugeneruotas identifikavimo numeris, gyvenamosios vietovės adresas ir teritorijos kodas; pilietybė ir gimimo šalis.

18.4. Jei išrinktas asmuo nurodytu adresu negyvena, jis iš imties sąrašo išbraukiamas ir keičiamas kitu šiuo adresu gyvenančiu asmeniu, kurio gimimo diena apklausos metu yra artimiausia.

18.5. Jei išrinktas asmuo atsisako, yra išvykęs ar dėl kitų priežasčių (pvz., negalios) negali dalyvauti tyrime, įrašoma anketos neužpildymo priežastis.

18.6. Jeigu išrinktas asmuo dėl savo sveikatos būklės negali atsakyti į klausėjo klausimus (pvz., turi klausos negalią), apie tokį asmenį gali papasakoti šeimos narys arba kitas jam atstovaujantis asmuo.

VIII SKYRIUS

STATISTINIŲ DUOMENŲ ŠALTINIAI, DUOMENŲ SURINKIMAS IR APDOROJIMAS

19. Statistinių duomenų šaltinis – statistinis tyrimas. Statistiniams duomenims surinkti naudojama Informacinių technologijų naudojimo namų ūkiuose metinė anketa IT(NŪ)-01 (toliau – anketa), tvirtinama Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus įsakymu. Anketa skelbiama Lietuvos statistikos departamento Elektroninėje gyventojų apklausų sistemoje *e. Statistika gyventojams* apklausos.stat.gov.lt/statistines-anketos.

20. Statistinių duomenų surinkimo laikotarpis yra balandžio–birželio mėn. Tiriamasis laikotarpis yra metų pirmasis ketvirtis. Statistiniai duomenys apie namų ūkio sudėtį ir interneto prieigą namuose fiksuojami apklausos laikotarpiu.

21. Statistinių duomenų surinkimo formos ir būdai:

21.1. Iš gyventojų registro apie asmenį gauti duomenys įrašomi automatiškai. Jei atrinktas asmuo dirba vienoje darbovietėje ir „Sodros“ duomenų bazėje yra duomenys apie užimamas pareigas ar profesiją pagal LPK, šie duomenys įrašomi automatiškai. Jeigu asmuo dirba daugiau negu vienoje darbovietėje arba „Sodros“ duomenų bazėje nėra duomenų apie profesiją ar užimamas pareigas, šie duomenys renkami apklausiant.

21.2. Apklausa internetu. Atrinktiems asmenims sudaryta galimybė patiems užpildyti elektroninę anketą. Oficialiame laiške atrinktam asmeniui siunčiami prisijungimo prie elektroninės apklausų sistemos kodai. Respondentas jam patogiu laiku internetu gali prisijungti prie elektroninės anketos ir ją užpildyti. Respondentas gali nutraukti pildymą, dar neatsakęs į visus anketos klausimus, bet išsaugoti įvestus duomenis, ir prisijungęs vėliau baigti pildyti anketą.

21.3. Tiesioginė apklausa. Atrinktus asmenis, kurie neturi galimybių ar nenori savarankiškai užpildyti elektroninės anketos, tiesioginės apklausos būdu apklausia Lietuvos statistikos departamento specialistai klausėjai (toliau – klausėjai). Jei per pirmąjį apsilankymą klausėjui nepavyksta surasti į imtį išrinkto asmens, jis aplankomas dar bent du kartus. Nepavykus apklausti asmens, žymima neatsakymo priežastis. Duomenys įvedami apklausos metu, pildant elektroninę anketą nešiojamame kompiuteryje. Jei klausėjas dėl kokių nors priežasčių negali atlikti apklausos naudodamasis kompiuteriu, jis užpildo popierinę anketos formą ir vėliau statistinius duomenis įveda į kompiuterį.

22. Pirminė statistinių duomenų kontrolė atliekama įvedant duomenis. Statistinių duomenų kontrolės reikalavimai pateikiami tyrimo programavimo darbo techninėje užduotyje. Atliekama loginių klaidų paieška pagal parengtas loginės kontrolės taisykles (tikrinami loginiai ryšiai tarp atsakymų į tam tikrus anketos klausimus, pvz., neleidžiama nurodyti, kad per paskutinius 3 mėn. naudojosi e. prekyba, jei internetu naudojosi seniau negu prieš 3 mėn., neleidžiama palikti neatsakytų klausimų, į kuriuos respondentas turi atsakyti), atsakymų kiekybinės reikšmės lyginamos su mažiausia ir didžiausia leistinomis atsakymų į šį klausimą reikšmėmis. Privalomos ištaisyti klaidos turi būti ištaisytos įvedant statistinius duomenis. Dėl galimų ignoruoti klaidų (t. y. įtartinų duomenų, kurie gali būti ar nebūti klaidingi) įvedant statistinius duomenis pateikiami įspėjimai. Jei galima klaida neištaisoma, apie poreikį ją taisyti sprendžiama duomenų redagavimo metu.

IX SKYRIUS

STATISTINIŲ DUOMENŲ IR STATISTINĖS INFORMACIJOS KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

23. Statistinių duomenų kokybei užtikrinti Lietuvos statistikos departamento specialistai atlieka duomenų redagavimą ir tinkamumo patvirtinimą. Įvertinami netikslumai, ištaisos duomenų įvedimo metu neištaisytos klaidos. Jeigu negalima klaidų ištaisyti, specialistai apklausų organizatoriai aiškinasi su klausėjais, kraštutiniu atveju kreipiamasi į respondentą.

24. Įrašymas taikomas tik retais atvejais, jei atsakymo negalima gauti pakartotinai susisiekus su respondentu. Vietoj trūkstamos reikšmės įrašoma modos reikšmė grupėje, atsižvelgiant į respondento amžių, lytį, išsilavinimą, gyvenamąją vietą ir užimtumą.

25. Prieš skelbiant statistinę informaciją vartotojams, gauti rezultatai lyginami su ankstesnių metų rezultatais, kitų šaltinių informacija, tikrinamas rodiklių tarpusavio suderinamumas. Jei įverčiai labai skiriasi nuo ankstesnių metų įverčių, aiškinamasi, kokios tokių skirtumų priežastys, lyginama su kitų šaltinių informacija (Ryšių reguliavimo tarnybos, mobiliojo ryšio operatorių), atkreipiant dėmesį į svorių ir įrašytų reikšmių įtaką įverčiams.

26. Paskelbus statistinę informaciją Oficialiosios statistikos portale, atnaujinamas informacinių technologijų naudojimo namų ūkiuose [metainformacijos aprašas](#), kuriame pateikiama informacija apie statistinių rodiklių kokybę pagal šias charakteristikas: reikalingumą, tikslumą ir patikimumą, savalaikiškumą ir punctualumą, palyginamumą ir suderinamumą.

X SKYRIUS

STATISTINIŲ DUOMENŲ IR STATISTINĖS INFORMACIJOS KONFIDENCIALUMO UŽTIKRINIMAS IR ASMENS DUOMENŲ TVARKYMAS STATISTIKOS TIKSLAIS

27. Statistinių duomenų konfidencialumas užtikrinamas 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL 2009 L 87, p. 164), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/759 (OL 2015 L 123, p. 90).

28. Tyrimo duomenų ir statistinės informacijos konfidencialumo užtikrinimo tvarką nustato Integruotos statistikos informacinės sistemos duomenų saugos nuostatai ir Integruotos statistikos informacinės sistemos saugaus elektroninės informacijos tvarkymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2015 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. DĮ-42 „Dėl Integruotos statistinės informacinės sistemos saugos politiką įgyvendinančių dokumentų patvirtinimo ir statistinės informacinės sistemos veiklos atkūrimo darbo grupės sudarymo“ (nauja redakcija patvirtinta Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 8 d. įsakymu Nr. DĮ-180).

29. Statistiniame tyrime naudojami asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis Asmens duomenų tvarkymo statistiniais tikslais Lietuvos statistikos departamente tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2018 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. DĮ-117.

30. Statistinė tyrimo informacija skelbiama taip, kad būtų apsaugota nuo tiesioginės ir netiesioginės statistinio vieneto duomenų atskleidimo galimybės.

XI SKYRIUS

STATISTINIŲ RODIKLIŲ (ĮVERČIŲ) IR JŲ PAKLAIDŲ SKAIČIAVIMO FORMULĖS IR KITI TEORINIAI PAAIŠKINIMAI

31. Dėl atsisakymo ar kitų priežasčių tyrime dalyvauja ne visi į imtį išrinkti asmenys. Todėl, jei parametrai būtų vertinami naudojant imties plano svorius ir dalyvavusių tyrime asmenų statistinius duomenis, parametrų įverčiai turėtų poslinkių. Siekiant to išvengti, imties plano svoriai kalibruojami.

32. Imties plano svorių skaičiavimas ir kalibravimas:

32.1. Pvz., turima asmenų populiacija U sudaryta iš N elementų, n dydžio imtis $\mathbf{i} \subset U$ ir tyrimo kintamasis y . Pažymima π_k – k -tojo imties elemento priklausymo imčiai tikimybė ($k = 1, \dots, n$), tada k -tojo elemento imties plano svoris yra lygus:

$$d_k = \frac{1}{\pi_k}, k \in U.$$

Norint įvertinti populiacijos sumą $t_y = \sum_{k \in U} y_k$, naudojamas Horvico ir Tompsono įvertinys:

$$\hat{t}_y = \sum_{k=1}^n d_k y_k.$$

32.2. Daroma prielaida, kad ėmimo sąrašas turi trūkumų, be to, ne visi į imtį išrinkti asmenys dalyvavo tyrime. Tada, naudojant tik tyrime dalyvavusių respondentų statistinius duomenis, įvertinta suma turi poslinkį. Siekiant to išvengti naudojami kalibravimo metodai. Naudojamas imties plano svorių kalibravimo metodas, kuris pakeičia imties plano svorius taip, kad naujieji svoriai kiek galima mažiau skirtųsi nuo imties plano svorių ir leistų tiksliai įvertinti pasirinktų papildomų kintamųjų sumas. Naudojant šį metodą randami nauji svoriai w_k , kurie leidžia tiksliai įvertinti pasirinktas populiacijos sumas.

Pvz., turimas papildomos informacijos vektorius $X = (x^1, x^2, \dots, x^L)$, kurio komponentų populiacijos sumos yra žinomos:

$$t_{x^1} = \sum_{k \in U} x_k^1, t_{x^2} = \sum_{k \in U} x_k^2, \dots, t_{x^L} = \sum_{k \in U} x_k^L.$$

Papildomos informacijos vektoriaus komponentės yra 16–74 m. amžiaus asmenų skaičius sluoksniuose; asmenų skaičius skirtingose amžiaus grupėse; moterų ir vyrų skaičius skirtingose amžiaus grupėse.

Ieškoma naujų svorių, kurie kiek galima mažiau skirtųsi nuo imties plano svorių d_k pasirinktos atstumo funkcijos prasme:

$$\sum_{k=1}^n \frac{(w_k - d_k)^2}{d_k q_k} \rightarrow \min,$$

čia q_k yra laisvai parenkami daugikliai. Šie svoriai taip pat turi tenkinti kalibracijos lygtis:

$$\sum_{k \in i} w_k x_k^1 = t_{x^1}, \sum_{k \in i} w_k x_k^2 = t_{x^2}, \dots, \sum_{k \in i} w_k x_k^L = t_{x^L}.$$

Gauti naujieji svoriai vadinami kalibruotais svoriais.

32.3. Dažniausiai vertinami tyrimo parametrai yra tam tikrą atsakymą pasirinkusių populiacijos gyventojų dalis. Šiame tyrime įverčiai dažniausiai pateikiami procentais.

Apibrėžiamas kintamasis y^a su reikšmėmis:

$$y_k^a = \begin{cases} 1, & \text{jei } k - \text{ tasis asmuo pasirinko dominantį atsakymą } a, \\ 0, & \text{priešingu atveju.} \end{cases}$$

Tada atsakymą a pasirinkusių gyventojų skaičius $t_y^a = \sum_{k=1}^N y_k^a$ vertinamas $\hat{t}_y^a = \sum_{k=1}^n w_k y_k^a$,

dalis $p_y^a = t_y^a / N$ vertinama $\hat{p}_y^a = \hat{t}_y^a / N$.

33. Skaičiuojant statistinių rodiklių įverčius namų ūkiai grupuojami pagal gyvenamosios vietovės urbanizacijos laipsnį, pajamų kvartilius. Asmenys grupuojami pagal gyvenamosios vietovės urbanizacijos laipsnį, lytį, amžių, išsilavinimą, užimtumą, profesiją (išskiriami darbininkai ir tarnautojai, IT ir ne IT darbuotojai).

34. Įverčio paklaidai matuoti yra naudojamas standartinės paklaidos įvertis $\sqrt{\hat{D}\hat{p}_y^a}$, kuris skaičiuojamas kaip kvadratinė šaknis iš įvertinio dispersijos įverčio. Dalies įverčiai (procentais) laikomi pakankamai tiksliais, jei standartinė paklaida nedidesnė kaip

2 procentiniai punktai visai populiacijai ir ne didesnė kaip 5 procentiniai punktai gyventojų grupėms, kurios sudaro bent 10 procentų visos populiacijos.

XII SKYRIUS NAUDOJAMOS KOMPIUTERIŲ PROGRAMOS

35. Tyrime naudojama programinė įranga:

35.1. Gyventojų apklausai atlikti ir statistiniams duomenims įvesti naudojama Elektroninė gyventojų apklausų sistema ir *Orbeon* programinė įranga.

35.2. Statistiniams duomenims redaguoti, įverčiams skaičiuoti naudojamas statistinis paketas *SAS* arba *R* ir, kaip pagalbinė priemonė, skaičiuoklė *MS Excel*.

35.3. Svoriams kalibruoti, paklaidoms skaičiuoti naudojama *SAS* statistinio paketo makroprograma *CLAN*.

XIII SKYRIUS STATISTINĖS INFORMACIJOS SKLAIDA

36. Statistinė informacija skelbiama pagal Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus įsakymu patvirtintą Oficialiosios statistikos portalo kalendorių (osp.stat.gov.lt → Kalendorius) 140–150 dieną pirmam ketvirčiui pasibaigus ir teikiama pagal individualias vartotojų užklausas.

37. Nuasmeninti statistiniai duomenys siunčiami Eurostatui kasmet iki spalio 5 d., naudojant Eurostato nustatytas duomenų perdavimo priemones.

38. Rengiamos statistinio tyrimo viešojo naudojimo duomenų rinkmenos.

XIII SKYRIUS NAUDOTOS LITERATŪROS SĄRAŠAS

39. Krapavickaitė, D., Plikusas, A.: *Imčių teorijos pagrindai*, 2005. Vilnius: Technika.

40. *Methodological Manual for statistics on the Information Society*. 2019. Eurostat.

41. Sarndal, C.-E., Swensson, B., Wretma J. *Model Assisted Survey Sampling*. 2002. New York: Springer – Verlag.

XIV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

42. Pasikeitus metodikoje nurodytiems teisės aktams, taikomos galiojančios šių teisės aktų redakcijų nuostatos.

Parengė

Gyvenimo lygio ir užimtumo statistikos skyrius